

ning indeholder med Hensyn til Landstinget, i Tidens Løb er blevet utidssvarende, og jeg har ønsket disse Bestemmelser stærkt demokratiseret — jeg kan godt bruge det Udtryk. Det kan ikke være ærede Medlemmer af Tinget ubekendt, at jeg personlig ønsker at arbejde for et Landsting, hvori Landets store og brede Mellestand, det vil sige Indehaverne af dets Jord og Forretninger lige ned til de allermindste Bedrifter, fik den Særindflydelse, som jeg mener er nødvendig for et Landsting. Det er en Tanke, som har fundet meget betydelig Tilslutning i det andet Ting, og som jeg ved ikke har manglet Sympati her, ogsaa i andre Partier end det, jeg tilhører.

Hvis man fik en saadan Ordning, vilde der fornuftigvis ikke være Tale om Privilegier, bl. a. fordi Forholdene her i Landet er saadanne, at den Klasse, jeg har kaldt Ledere, men som jeg for saa vidt er imod at kalde Klasse, som det Antal af Befolkningen, som jeg har kaldt Ledere i Modsætning til Medhjælpere, ikke er en Kaste; der er stadig Overgang fra Medhjælpernes Klasse til Ledernes Klasse, den, som har Evne eller Flid til at arbejde sig op fra den ene Samling Individuer til den anden, er ikke udelukket derfra; Privilegier kan der altsaa ikke være Tale om, Standsprivilegier allermindst under en saadan Ordning. Men der maa i Forfatningen tages Hensyn til de faktiske Forhold i det virkelige Liv, ikke i den Forstand, at den ledende Del af Befolkningens, de besiddendes Interesser skal gøres gældende imod de ikke besiddendes, men saaledes at de ledendes større Forstaaelse af Forholdene, som kan være afgørende for den hele Nations og ogsaa for Medhjælpernes Skæbne, tages med i Brug i Forfatningen og gøres nyttig ved, at der gives dem Organer i Forfatningen, hvorved de kan gøre deres Sagkundskab og deres særlige Kundskaber gældende og derved hjælpe Nationen til at fri sig for at komme ind under ødelæggende Eksperimenter. Det er en historisk Kendsgerning, at Flertal kan tage fejl, kan ledes vild, og ikke alene er dette en Kendsgerning, men det vilde være vanskeligt at forstaa andet. Et Flertal af Medhjælpere i den enkelte Bedrift eller i Landets samlede Bedrifter maa savne For-

staaelse af meget af det, som Lederne af de enkelte Bedrifter og Landets samlede Bedrift sidder inde med. Men netop fordi de nødvendigvis maa savne Forstaaelsen, ikke have tilegnet sig den endnu, maa de i høj Grad være udsatte for at fare vild, selv om de handler i bedste Mening. Derfor er det nødvendigt, at der i en Forfatning findes den Sikkerhed, som Tokammerssystemet er, hvorved der gives den ledende Del af Befolkningen Indflydelse. Allermest er der Fare for, at Flertallet kan fare vild, naar Befolkningen er delt i forskellige Retninger, og betydelige Retninger indenfor Nationen tilhører en Retning, som efter sine politiske Teorier er udsat for i høj Grad at ignorere og undervurdere de ledende Befolkningsselementers Berettigelse og Betydning. Derfor mener jeg, der bør træffes — og saa vidt jeg ser, har ethvert modent Folk truffet — Foranstaltninger til Begrænsning af den rene Flertalsmagts Enevælde. Det vil efter min Mening være forbundet med stor Risiko at undlade at tage Hensyn dertil hos os, og dette gør mig ude af Stand til at give min Stemme til et Forslag som dette; thi i dette Forslag har man vel — aabenbart under Trykket af Berettigelsen af det, jeg her har fremhævet — indført en Forskel imellem de to Ting, men denne Forskel beror i Virkeligheden ganske ene og alene paa en 10 Aars Aldersforskel imellem Vælgerne, Forskellen mellem 25 og 35 Aars Alderen. Men den Forskel, man der har ladet bestaa, er i mine Øjne saa ringe og uskikket til at danne det Værn, den skulde være for Forstaaelsen af alt det, jeg her har paapeget, at jeg mener, den er fuldstændig værdiløs, og denne Afsvækkelse af Landstinget, denne Gøren Landstinget værdiløst, medfører, at jeg ikke ser mig i Stand til at give det foreliggende Grundlovsforslag min Stemme, men beklager at maatte stemme imod det.

Konseilspræsidenten (Zahle): De Udtalelser, som er fremsatte fra alle Partiernes Side, har været en højtidelig Bekræftelse af, at Grundloven nu endelig vil blive vedtaget af denne Rigsdag. I Statsraadet i Eftermiddag vil Kongen ventelig udskrive nye Valg i Henhold til Grundlovens § 95,